

פרוטוקול ישיבת וועדת איכות הסביבה מתאריך 21/09/2022

סיכום דיון מיום:	אסמכתא: 635599
נוכחים: עילאי הרסגור, דודו אשכנזי, תמי קצבורג, שרונה לימן, אוסנת ספורטה, איציק מנהיימר, איתן שקד, אודי להב, פנחס כהנא, אורן וולשטיין, אבי מוגרבי, רועי-תושב, דורון פריאנטה	
תפוצה: משתתפים + יובל בודניצקי, רחלי רם, שרון ברבירו, מיטל קולין	

מס'	הנושא וההחלטה
עילאי הרסגור	נדבר על שני נושאים : 1. שימוש בדשא סינטטי בכפר סבא 2. פינת המנגלים בפארק בזמן האחרון צצים משטחי דשא סינטטי רבים ברחבי העיר ואותי זה מטריד. אנחנו רוצים גינון אמיתי (ולא פלסטיק) ויש גם עניין בריאותי בכך. גם בקדנציה הקודמת היו דיונים והוחלט לצמצם ככל שניתן ולתת לילדים משטחי חול שיש בכך יתרונות רבים. המטרה של הדיון היא לגבש את הנושא ולהביא המלצות בפני הנהלת העיר.
תמי קצבורג	לאורך מספר שנים אנחנו מקדמים גינון מקיים ועמלים רבות בתחום, לרבות כל נושא ההסברה והחינוך בגנים. יש שיתוף פעולה בין גורמים רבים בעניין גיבוש פרוגרמה. בסופו של דבר מה שגובש זה שיש להפעיל שיקול דעת לכל מקום ומקום וליצור יחסיות הגיונית ולא למהר וליישם דשא סינטטי באופן נרחב. ככל שעובר הזמן יש הרחבה משמעותית בהתקנת דשא סינטטי.
עילאי הרסגור	אין לנו כוונה להחליף את וועדת החינוך אלא רק להתמקד בעניין הדשא הסינטטי ונביא בפניהם את התובנות. הם יחליטו בסופו של דבר כמובן.
דודו אשכנזי	מציג מצגת שבה מוצגות דוגמאות רבות במרחב הציבורי בכל הקשור להתקנות של דשא סינטטי. במשמר האילנות אנו סבורים שיש לעצור את התקנות הדשא הסינטטי כי זה הולך וצובר תאוצה רבה מאוד בשנה וחצי האחרונות וזה ממש לא תקין. הייתה ישיבה שבה מנהל מחלקת הגינון החדש התבטא באופן שהעירייה מנהלת את התחום ועל התושבים לא להתערב, זה הכול. מבחינתנו אמירה כזו היא בבחינת

הנושא וההחלטה	מס'
<p>נורה אדומה מאוד משמעותית ולכן מצאנו לנכון להתערב ולפעול, גם תושבים רבים מתלוננים.</p> <p>המומחה שהבאנו לדיון מר איתן שקד יסביר בהמשך את כל המשמעויות וההשלכות שיש לכך.</p> <p>דודו מציג דוגמאות רבות במרחב הציבורי של דשא סינטטי (מגרשי כדורגל, גינות, כיכרות, מתקני משחק, איי תנועה גינת כלבים ועוד)</p>	
<p>איתן ספר לנו בבקשה מהידע שלך בתחום</p>	<p>עילאי הרסגור</p>
<p>מודה לכולם ולדודו שהזמין אותי. אני מרגיש שליחות גדולה לבוא ולדבר על העניין החשוב הזה. איתן מציג את עצמו ואת תחומי פעילותו. ברוב מוסדות החינוך בישראל יש המון דשא סינטטי. מה יותר משתלם, חצר טבעית או דשא סינטטי? ישנם 4 תתי נושאים:</p> <p>1. ביוכימי: מתוך מחקרים שנעשו ע"י משרד הבריאות נמצא כי ישנה חריגה של עופרת, אבץ, PAH אלומיניום. הכל חורג באופן משמעותי ביותר מעבר לתקנים. יש שונות רבה בין תקנים בעולם לאותו עניין. מי מחליט? מה בטוח מה לא בטוח? בסוף הכול כלכלי ופוליטיקה. יש בעלי אינטרסים. בארה"ב יצא מחקר של EPA שטען שאפילו רמות עופרת נמוכות בדם יכולות להשפיע בילדים על מנת משכל, יכולת הקשבה והישגים לימודיים. היא מזיקה למערכת העצבים אותו דשא סינטטי מספק גם הרבה עופרת. במחקר של ד"ר ברמן תמר יש עוד חומרים רבים על פני הדשא הסינטטי: ארסן, עופרת, כרום. הכמויות חורגות, ילדים מתחת לגיל 6 פגיעים ביותר מכיוון שהם סופגים הרבה יותר כי ההגנה שלהם נמוכה בהרבה והם גם פחות פולטים את העופרת החוצה מאנשים מבוגרים. הארסן לדוגמה יכול לגרום לעיכוב קליטת גלוקוז בגוף, מעכב יצירת ATP, פגיעה בלב, סוכרת הריון, פגיעה עוברית. כרום יכול לגרום לבעיות עיכול, נזק לכבד ולכליות ונזק עצבי, רגישות נשימתית, נמק רקמתי ובעיות בעור. PAH מסרטן וודאי!!!</p> <p>2. מיקרופלסטי: מגה אתגר בתקופתנו מביא לזיהום קרקעות, זיהום היס, זיהום מקורות המים. הימצאות בתוך גופם אורגניזמים בתוך גוף האדם. כפי</p>	<p>איתן שקד</p>

מס'	הנושא וההחלטה
	<p>שאמרתי כבר- ילדים סופגים יותר. המקום שאני עובד בו מנוקז לכינרת וכל החומרים נשטפים לשם.</p> <p>3. התפתחות: יש חוסר חשיפה לטבע ולמרקמים טבעיים. החשיבות של חצרות מוסדות החינוך הוא בעל חשיבות מכרעת. הילדים נמצאים שם הרבה זמן. ההתפתחות הסנסו-מוטורית של הילדים נפגעת, החושים נפגעים, נפגע גם החוש הוסטי בולרי והחוש הפרופריוספטי, נפגע פיתוח ההלימה בין הגירוי ובין התגובה, נפגעים כישורי הוויסות העצמי, איכות החיים, איזון וחוסן נפשי, התפקוד המיטבי נפגע ואפילו תודעת הבטיחות היציב נפגעת מאוד. כל זה במידה רבה מאוד בשל שיבוש המרקמים הטבעיים בעולם של הילדים.</p> <p>4. התפתחות קוגניטיבית: ילדים נבנים קוגניטיבית ע"י זיהוי תבניות בטבע, ע"י סקרנות ומעקב אחר תהליכים בטבע. סביבות של דשא סינטטי הם סביבה של שממה מבחינת הפן ההתפתחותי של הקוגניציה בעולם הילדים.</p> <p>נזקים נוספים:</p> <p>פוגע באקלים ויוצר אי חיים שמאיצים שימוש במזגנים</p> <p>זיהום קרקעות ומים</p> <p>הילדים למעשה קופצים על שטיחים צוברי זיהום, מדובר בחומר מסוכן מאוד לילדים.</p> <p>החינוך הסביבתי כושל. עובדה שהדור שגדל והתחנך בעבר ושהיום הוא נמצא במקומות ובצמתים של קובעי המדיניות ומקבלי החלטות - חוטאים וממשיכים לעשות טעויות. שימוש נרחב בדשא סינטטי הוא הוספת חטא על פשע.</p> <p>גם חוזר מנכ"ל משרד החינוך בתשפ"ב מדבר על חובת מוסדות לשלב ריאות "ירוקות" – דגש על ירוקות.</p> <p>צו מוסרי – להותיר בעולם משאבי קיום לילדינו</p> <p>היבט ציבורי- עיר, בריאות וקיימות. שילוב כוחות קהילתיים לשגשוג.</p>
עילאי הרסגור	תודה לאיתן, מצגת בהחלט מדאיגה!
אוסנת ספורטה	מפנה לאיתן שאלה, כיצד הדשא הסינטטי משפיע על העצים?
איתן שקד	זה חונק וזה ללא ספק משפיע לרעה על העץ

מס'	הנושא וההחלטה
אודי להב	היו אכן כמה מקרים של התקנת דשא סינטטי אבל זה לא הולך להיות באופן נרחב. יש הפרדה בין גניי למרחב הציבורי. בגני הילדים משרד החינוך הינו בעל השפעה ומהווה גורם מכריע בכל הקשור לבטיחות הילדים. לנו אין יכולת למנוע זאת או להתערב. בדוגמאות שהצגת אז למשל כיכר המשקפיים יושם בהם דשא סינטטי לפני כ-9 שנים בשל נגר מים שזלג על הכביש. כאשר היה שם דשא טבע המושקה ע"י אביזרי פיזור. שיהיה ברור אנחנו כרשות רוצים כמה שיותר טבעי וכמה שיותר ירוק אמיתי כאשר מיישמים דשא סינטטי זה על פי רוב כאילוץ.
עילאי הרסגור	תודה לאודי, אבל בסוף זה עניין של מדיניות.
שרונה	אם בכיכרות המשקפיים הייתה בעיית זליגת מים, אז למה ע"י דשא סינטטי? ניתן גם ע"י צמחיה טבעית אחרת.
אודי להב	נכון יש חלופות אבל חשוב מאוד גם העניין האסתטי/ הוויזואלי
עילאי הרסגור	אני מאוד מוטרד שאני רואה עוד ועוד דברים סינטטיים – פרחים, פרפרים, וכיוצא בזה. מאוד מטריד. תודה לאודי.
פנחס	אני חושב כמדיניות, אסור לנו לשים בכלל דשא סינטטי. אנחנו צריכים לומר שאנחנו לא רוצים את זה!
דודו אשכנזי	הדשא הסינטטי שבגניי ראיתי בהרבה מקומות שהוא מותקן באופן לא בטיחותי וצריך להקפיד על כך. אבל אם נחזור לבעיות שדיברנו עליהן לדעתי ההורים לילדי הגנים לא מודעים בכלל לכל מה שנאמר פה ולכל הסיכונים שקיימים מהדשא הסינטטי. אנחנו צריכים לחשוב על הדור הבא שלנו ואיתן אמר את זה שאנחנו פוגעים בילדים שלנו קוגניטיבית - זה פשוט פשע. הורים דורשים מהעירייה יותר ויותר דשא סינטטי וצריך לפעול מהר בעניין זה. אני מציע להביא את איתן שיסביר להורים את המשמעויות. צריך להביא את זה בפני מועצת העיר.
עילאי הרסגור	צריך להפריד בין הגינון הציבורי שבו המצב חמור, בין מתקני המשחק בעיר לבין מוסדות החינוך.

הנושא וההחלטה	מס'
<p>אני סבור שבמרחב הציבורי צריך להפסיק ואפילו לדרוש פירוק של הדשא הסינטטי ולהשיב מצב לקדמותו. במתקני משחק זה יותר מורכב וכך גם במוסדות החינוך. אני חושב שבעניין החינוך אנחנו לא הסמכות אלא וועדת החינוך. אני מציע שוועדת איכות הסביבה תמליץ על הפסקת דשא סינטטי בגינון העירוני ושימוש בצמחייה טבעית ולאפשר אדמה חשופה שתאפשר חילחול כמו כן שוועדת החינוך תתכנס ותקבל החלטות לעניין הדשא הסינטטי בגני ילדים. ייערך מפגש בקיפוד שבו יוצגו כל הדברים שהובאו ע"י איתן. זו החלטתי, תמי תארגן מפגש שיהיה פתוח לכולם. איתן יוזמן ונערוך דיון. לאחר הדיון נמליץ לוועדת החינוך לדון בנושא וגם כמובן למועצת העיר באשר לדשא הסינטטי בגינון שבמרחב הציבורי. האם ניתן להתכנס פה-אחד להחלטה הזו?</p>	
<p>כן. יש הסכמה של כולם.</p>	<p>כולם</p>
<p>הנושא הבא: מתחם המנגלים בפארק העירוני. לאורך השנים המקום היה פתח לכל מי שרצה לעשות "על האש". אנשים הביאו בשר או ירקות והשתמשו במנגלים באופן עצמאי ונהנו לעשות זאת בחיק הטבע. עם חלוף הזמן המנגלים התיישנו והחלידו והפכו למפגע בטיחותי. בנוסף, נוצרה, בעיקר בסופי שבוע הצפה של אנשים ומבקרים רבים שנכנסו לפארק דרך שער תבור, מה שהוביל לתלונות רבות של תושבי שכונת הפארק באשר לרכבים הרבים שחונים בשכונה ויוצרים לטענתם בעיה (חונים על מדרכות וחוסמים). בהמשך לתלונות התושבים וכפועל יוצא מכך נסגר שער תבור. סגירת השער גרמה עוגמת-נפש רבה ותלונות מצדם של משתמשי הפארק, בעיקר של נכים ואימהות עם עגלות שזה היה עבורם הפתח הנגיש והנוח לפארק בכלל ולמתחם המנגלים בפרט. אגב בנוסף, כאשר מתחם המנגלים עדיין פעל, היו גם תלונות מצדם של תושבי השכונה על ריחות של עשן מהמנגלים שנכנס להם לבתים. עקב האמור, מתחם המנגלים נסגר. המחשבה הראשונה הייתה להעביר את המתחם לצדו הדרום-מזרחי של הפארק, אבל היו חששות שזה לא ייתן מענה במניעת העשן לבתי המגורים בשכונה הסמוכה והכיוון הזה ירד משולחן הדיונים. לאור האמור, התקבלה החלטה להקים מתחם מנגלים ביער קפלן בצידה המזרחית של העיר.</p>	<p>עילאי הרסגור</p>
<p>בשבוע שעבר צעדתי בפארק וראיתי שלט מפתיע- " אסור להדליק אש בשטח הפארק....."ניסיתי לבדוק את הנושא והבנתי שבכפר סבא גוזרים גזרות שהציבור</p>	<p>איציק מנהיימר</p>

מס'	הנושא וההחלטה
	<p>לא צריך לקבל. בפועל, אין מקום בעיר שאנשים יכולים לעשות "על האש". אני אומר לכם ש"יער קפלן" לא ערוך ובנוי בשביל "מתחם מנגלים". אני בתור תושב העיר חושב שצריך להגיע לפתרון מהיר בעניין הזה. למשל למצוא בפארק מקום שמרוחק מספיק מבתי המגורים ובו להקים את המתחם. צר לי להגיד את זה, אבל בכל פעם שמרכז העיר או מערב העיר אינם רוצים משהו בשטחם, זה "נזרק" למזרח העיר (כמו הדפו) - זה לא מקובל!!!!!!</p> <p>אם מדברים בכל על יער קפלן- אז צריך לשפר בו את הנגישות, את השבילים ואת התשתיות שיתאימו לכך. עד שלא עושים זאת – לא ניתן להקים במקום מתחם למנגלים. מקווה שהנקודה הובנה.</p>
עילאי הרסגור	תודה איציק. אגב לגבי הדפו שיהיה ברור , הוא לא מזהם.
איציק מנהיימר	מסכים, אבל אומר שאנחנו במזרח העיר תמיד ברירת המחדל.
רועי -תושב	מצטרף לדבריו של איציק. בנוסף ראיתי בהרבה מקומות בעיר שאנשים מקימים פינות מנגלים פיראטיות וזה הכי גרוע שיכול להיות. בערים השכנות יש בפארקים פינות מנגלים וזה עובד מצוין. אנשים שאין להם גינה פרטית משלמים מחיר כבד. בפארק יש מקומות מרוחקים וזה אחלה פתרון. לא אמור להפריע לאף אחד. חשוב גם שיינתן לזה פתרון מהיר ולא יעכבו את זה עוד הרבה זמן. ואני מבקש שעד שיוחלט על מקום ועד שיוקם – ייפתח המקום הקיים ויאפשרו לתושבים להשתמש במנגלים.
איציק מנהיימר	תרבות המנגלים יותר קרובה לציבור החילוני. למעשה פוגעים בחילוניים. אם היה מדובר ב"ציבורים אחרים", הייתה קמה צעקה וזה לא היה קורה.
דורון פריאנטה	אני יו"ר שכונת קפלן וזומנתי לעניין הזה. כל הטיעונים שעלו ושרלוונטיים לפארק אז הם הרבה יותר בעייתיים אם ובמידה המתחם יעבור ליער קפלן. בעיקר בכל הקשור לקרבה לבתי מגורים. אין בעיה, רוצים ביער קפלן, אז בואו נרחיב את היער באופן משמעותי ונמצא בו פינה מרוחקת. יער קפלן במצבו הנוכחי ממש לא מתאים למטרה הזו. הרבה פחות מתאים מפארק כפר סבא או מפארק 80. ביער קפלן אין בכלל מקום לחניית מכוניות ואין בכלל היתכנות להקמת המתחם ביער קפלן במצב התשתיתי הקיים. מבחינתי ברור שלא צריך לבטל את המתחם בפארק עד שמוצאים חלופה. ויער קפלן כאמור אינו ברירת המחדל. כפי שנאמר, גם לדעתי המקום שהוצע בצדו הדרום-מזרחי בפארק – הוא פתרון טוב!!!!!!

מס'	הנושא וההחלטה
	בפארק יש מנהלת והכל מטופל במהירות וביעילות. כל רעש, כל מפגע נאכף במייד. זה לא יקרה ביער קפלן ואנחנו רוצים למנוע מראש מצב בעייתי שיוביל אותנו להפגנות ומחאות. פשוט יש לקבל החלטות נכונות ומושכלות.
פנחס כהנא	אני חושב שבפארק מנגלים – זה נכון!!!! מעבר לכך, לא שמעתי שיער קפלן הוצע כפתרון. זה בהחלט לא מתאים. החורשה דורשת שימור וטיפול ותחזוקה שוטפת. הקמת מתחם ביער – לא תשאיר לו סיכוי. אגב, אני לא מכיר תלונות של תושבי שכונת הפארק על המנגלים. התלונות שאני מכיר נסובו סביב עניין שער תבור והחניית המאסיביות בקרבתו בתוך השכונה. שוב אני מדגיש שיער קפלן הוא ממש לא פתרון נכון!!!! הלוואי ויצליחו להרחיב את היער, אבל כרגע זה לא נמצא על הפרק.
עילאי הרסגור	תודה פנחס. אוסנת מציינת שהיא מצטרפת לדבריהם של פנחס, דורון ואיציק. ניסוח החלטה: וועדת איכות הסביבה מבקשת מראש העיר לקדם החלטה להקמת פינת מנגלים באופן שלא יגרום לנטל לאזור אחד בעיר. זו לדעתי הצעה שמאפשרת גמישות בקבלת פתרון מושכל וטוב ואינה משליכה את הבעיה לשכונה מסוימת.
איציק מנהיימר	חייבים להגביל זמן. צריכים בינתיים כפתרון ביניים להחזיר את המתחם הקיים בפארק לשימוש. זו פגיעה בתרבות החילונית.
עילאי הרסגור	ראוי להעביר את מה שאמרה חברתי לסיעה, שפיר-שמש, שהפתרון, לא צריך לגרום לחידוש הסכסוך סביב שער תבור וכל מה שנגרם מכך. אפשר כמובן לדון שוב בחלופה של הצד הדרום מזרחי בפארק. צריך למצוא פתרון והוא צריך להיות נגיש ובטוח ושלא יגרום לבעיות.
איציק מנהיימר	צריך להימנע מסחבת של הבעיה. נראה לי שזמן של חודש מספיק למציאת פתרון.
עילאי הרסגור	נכתוב בהקדם האפשרי
אבי מוגרבי	מה הבעיה להשתמש בינתיים במתחם הקיים?
עילאי הרסגור	חלק מהמנגלים הוסרו וזה כאמור גרר המון תלונות בהקשר של העומס בשער תבור
פנחס כהנא	אפשר לאכוף תנועה, רעש או כל מפגע
עילאי הרסגור	אם אפשר להעביר לאזור אחר- אז עדיף.

מס'	הנושא וההחלטה
רועי (תושב)	זה נמשך כבר המון זמן. זה עובר ממועצה ולוועדה וחוזר כל הזמן לנקודת ההתחלה. מדובר בעניין פעוט. למה לעכב את זה כל כך הרבה. הסיבה שהפינה נסגרה, היא בטיחותית – וזה הוסר.
עילאי הרסגור	זה לא כזה עניין פעוט. מדובר ב100,000 ₪. זה כספי ציבור וצריך לנהוג באחריות.
אבי מוגרבי	בינתיים צריך לאפשר פעילות במקום הקיים
עילאי הרסגור	אז מחזירים את הבעיה של שער תבור
פנחס כהנא	לא רואה כרגע הצעה טובה יותר מהפארק
אוסנת ספורטה	הציפיה היא שהוועדה תמליץ על מיקום קונקרטי להקמת המתחם. לא לגלגל את זה לראש העיר שיחליט.
עילאי הרסגור	אני מנסח החלטה: הואיל ומועצת העיר העבירה את הסמכות להחליט בנושא לוועדת איכות הסביבה ולאחר דיון שנעשה בוועדה הוחלט כי הפתרון המיטבי וההוגן מבחינת צמצום הפגיעה הן בתושבים הגרים בסמוך והן בציבור הכללי המשתמש בפינת המנגלים, יש להכשיר מקום בצידו הדרום מזרחי של הפארק, בסמוך לאזור התעשייה כפינת מנגלים מונגשת ובטוחה לשימוש. יש להקים אותה כך שכיווני הרוח ימנעו מטריד עבור תושבי השכונות הסמוכות.
פנחס כהנא	תושבי שכונת הפארק לא נכחו בדיון ואני יודע שיש להם התנגדות גם להקמת המתחם בצד הדרום מזרחי. הוא טענו שהעשן יגיע אליהם.
עילאי הרסגור	ההתנגדויות ידועות
איציק מנהיימר	על מה הם מבססים את ההתנגדות? יכול להיות שהעניין הוא בכלל החניה ברחוב ולא המנגלים.
עילאי הרסגור	האם ניתן לקבל פה אחד את ההצעה כפי שכתבתי
איציק מנהיימר	כן, אבל לקדם כמה שיותר מהר. זה נמשך המון זמן. וצריך גם לתקצב את זה.
עילאי הרסגור	בהחלט. אם נראה שהפתרון לא מספק, ניתן יהיה להעלות זאת שוב למועצת העיר. לא היה פה שום עניין לעכב את זה בכוונה.
רועי (תושב)	כן, רק לזרז בבקשה את ההליך והביצוע

מס'	הנושא וההחלטה
עילאי הרסגור	<p>בשל הזמן הרב שעבר מאז הוסרה פינת המגלים וסבל התושבים עקב כך, יש להסדיר פתרון בהקדם האפשרי.</p> <p>חברת סיעתי, שפיר-שמש, גם כתבה שהיא סבורה כי יער קפלן אינו מתאים להקמת פינת מנגלים.</p> <p>עוד ביקשה להוסיף לגבי הנושא הקודם (הדשא הסינטטי), שלעיתים מיישמים אותו בכניסה למבנים וזה יוצר בעיית הנגשה ובטיחות. זה מקשה על נכים שרוצים להיכנס למבנה.</p> <p>תודה רבה לכולם. לחברי הוועדה, לאורחים ולמרצים. היה דיון מעניין. שנה טובה.</p>

